

// Cicle de Cinema i Drets dels Infants

2014-2015

El dret a créixer
en família

25è aniversari de la Convenció
sobre els Drets de l'Infant

Guia didàctica

Cicle Superior d'Educació Primària

Material didàctic elaborat per © Teleduca, Educació i Comunicació

Generación robada

Phillip Noyce

1. CICLE DE CINEMA I DRETS DELS INFANTS

1.1. Propòsit i enfocament

Coincidint amb el 25è aniversari de l'aprovació de la Convenció sobre els Drets de l'Infant i donat que 2014 ha estat declarat l'Any Internacional de la Família, dediquem el **Cicle de Cinema i Drets dels Infants (CCDI)** d'enguany a pensar i debatre sobre la importància que té l'entorn familiar en el desenvolupament de l'infant com a persona. Es tracta de posar en relleu el paper educador de la família –tingui la configuració que tingui-, i la funció primordial que juga d'acompanyament respectuós i d'integració dins de la societat.

De la mà d'aquesta nova edició del CCDI, volem oferir recursos per analitzar tant els drets dels infants com les possibles vulneracions que puguin patir en els espais de convivència familiar. Aquests recursos emanen de la legislació bàsica: Declaració Universal dels Drets Humans, Declaració dels Drets de l'Infant, Convenció sobre els Drets de l'Infant i Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona.

Al **cicle superior d'educació primària** agafem com a punt de partida la pel·lícula **Generación robada**. Aquest film posa l'accent en la força i la determinació de tres nenes mestisses d'Austràlia que recorren soles 2.400 km per tornar al costat de les seves famílies. Van fugir d'una institució governamental on volien *educar-les*. Prèviament havien estat sostretes a la força de les seves llars –raptades a l'empara de la llei-.

El relat està basat en fets reals. Permet reflexionar sobre el colonialisme que s'ha aplicat al voltant de la institució familiar, i el dret que tenen els infants d'arreu del món a créixer i desenvolupar-se en un entorn d'estimació i, si pot ser, amb els seus progenitors.

De nou, el **recorregut pedagògic** que us proposem va de l'aula al cinema, del cinema a l'aula i de l'aula a la vida quotidiana i l'entorn dels nens i les nenes. Per facilitar-lo i enriquir-lo, comptem amb el [Bloc](#) on hi ha disponibles els materials de suport pedagògic, les creacions de l'alumnat, la informació de les sessions familiars i eines d'interacció entre tots i totes.

El dret a créixer en família

1. CICLE DE CINEMA I DRETS DELS INFANTS

1.2. Objectius pedagògics i competències bàsiques

1. Competència social i ciutadana

- Identificació dels drets i deures individuals i col·lectius recollits en les diverses declaracions.
- Valoració i pràctica de les normes de convivència que han de regular les relacions socials a les famílies, l'escola i la ciutat.
- Aplicació del diàleg i la mediació com a instruments per resoldre els problemes de convivència i els conflictes d'interessos en les relacions interpersonals.
- Pràctica de normes cíviques i assumpció de rols per mitjà del joc i la simulació.

2. Competència d'autonomia i iniciativa personal

- Identificació dels trets d'identitat. Expressió de les emocions pròpies i autoregulació de la conducta, desenvolupant l'autoestima.
- Desenvolupament de les capacitats emocionals i cognitives de presa de decisions i autonomia personal.
- Identificació dels propis prejudicis i rebuig de comportaments i actituds discriminatòries (sobretot sexistes i racistes).
- Valoració de la igualtat de drets d'homes i dones en les famílies i en qualsevol àmbit personal i social.

3. Competència d'aprendre a aprendre

- Reconeixement dels valors comuns en les diferents manifestacions de la diversitat i dels valors de les dones, que han estat tradicionalment marginats per la societat.
- Identificació i rebuig de les causes que provoquen situacions de marginació, discriminació i injustícia social. Manifestació d'actituds de cooperació i solidaritat davant els problemes i les necessitats dels altres.

- Valoració de la capacitat per adaptar-se a una realitat en constant evolució i la disponibilitat per trobar solucions als problemes i intentar millorar la realitat.

4. Tractament de la informació i competència digital

- Desenvolupament de l'hàbit d'observar i interpretar críticament la representació de la realitat a través del cinema i altres mitjans de comunicació.
- Transformació de la informació en coneixement per fer inferències i deduccions amb certa complexitat. Comprensió de la informació per integrar-la en els esquemes previs de coneixement.
- Comunicació dels coneixements emprant, de manera creativa, recursos expressius que incorporin, no solament diferents llenguatges i tècniques específiques, sinó també les possibilitats que ofereixen les TIC.

5. Competència comunicativa i lingüística audiovisual

- Utilització de diversos llenguatges com a instruments de comunicació per fer possible la representació, interpretació i comprensió de la realitat, i l'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta.
- Desenvolupament de la capacitat d'expressió d'opinions i judicis de forma assertiva.
- Exploració de la interacció i el diàleg amb altres persones com a forma de relació i d'apropar-se a altres cultures.
- Construcció de coneixements i pensament social crítics, tant en el tractament de la informació com en el domini de recursos comunicatius diversos.

1. CICLE DE CINEMA I DRETS DELS INFANTS

1.3. Drets a treballar

1. Dret de l'infant a no ser separat dels seus progenitors sense el seu consentiment.
2. Dret a una llar.
3. Dret de l'infant a no ser discriminat en funció de l'origen ètnic o cultural.
4. Dret al reconeixement de la seva personalitat i diferència.
5. Dret de l'infant a no ser forçat a treballar.

1.4. Marc legal relacionat

La pel·lícula **Generación robada** permet treballar amb l'alumnat el marc legal que recull els drets humans i els drets de la infància en la línia que us marquem a continuació:

Declaració Universal dels Drets Humans

Article 16. (...) La família és l'element natural i fonamental de la societat i té dret a la protecció de la societat i de l'Estat.

Article 26.3. El pare i la mare tenen dret preferent d'escollir la mena d'educació que serà donada als seus fills..

[Declaració Universal dels Drets Humans \(completa\)](#)

[Declaració Universal dels Drets Humans \(lectura fàcil\)](#)

Declaració dels Drets de l'Infant

Principi 1. Aquests drets seran reconeguts a tots els infants sense excepció de cap mena o discriminació per motius d'ètnia, de color, de sexe, de llengua, de religió, d'opinió política o d'altres opinions, d'origen nacional o social, de naixença o de qualsevol altra situació, ja sigui del mateix infant o de la seva família.

Principi 6. L'infant, per al desenvolupament ple i harmoniós de la seva personalitat,

necessita amor i comprensió. Sempre que sigui possible, haurà de créixer a l'emparança i sota la responsabilitat del seu pare i/o la seva mare, i, en qualsevol cas, en un ambient d'affecte i de seguretat moral i material; llevat de circumstàncies excepcionals, l'infant de tendra edat no serà separat de la seva mare.

Principi 7. L'interès superior de l'infant serà el principi que guiarà aquells qui tenen la responsabilitat de la seva educació i orientació; aquesta responsabilitat pertoca abans de tot al pare i/o la mare.

[Declaració dels Drets de l'Infant \(completa\)](#)

[Declaració dels Drets de l'Infant \(abreujada\)](#)

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Preàmbul. Amb el convenciment que la família, com a grup fonamental de la societat i com a medi natural per al creixement i el benestar de tots els seus membres, i particularment dels infants, ha de rebre la protecció i l'assistència necessàries per a poder assumir plenament les seves responsabilitats dins de la comunitat (...).

Els Estats membres reconeixen que l'infant, per aconseguir un desenvolupament ple i harmoniós de la seva personalitat, ha de créixer en un medi familiar, en una atmosfera de felicitat, amor i comprensió.

Article 2.1. Els Estats membres han de respectar els drets enunciats en aquesta Convenció i assegurar-los a tots els infants sota la seva jurisdicció sense cap mena de discriminació, independentment de la raça, el color, el sexe, la llengua, la religió, l'opinió política o d'altra mena, l'origen nacional, ètnic o social, la posició econòmica, la incapacitat física, el naixement o qualsevol altra condició de l'infant, del pare, la mare o els tutors legals.

1. CICLE DE CINEMA I DRETS DELS INFANTS

1.4. Marc legal relacionat

Article 2.2. Els Estats membres prendran totes les mesures adequades per assegurar que l'infant estigui protegit contra tota classe de discriminació o càstig per mor de la condició, les activitats, les opinions expressades o les creences dels seus pares, tutors o familiars.

Article 5. Els Estats membres han de respectar les responsabilitats, els drets i els deures dels pares i els dels membres de la família extensa o de la comunitat d'acord amb els usos locals, dels tutors o altres persones responsables i d'acord amb el desenvolupament de les capacitats de l'infant donar-li la direcció i guia adequades perquè pugui exercir els drets reconeguts en aquesta Convenció.

Article 9.1. Els Estats membres vetllaran perquè l'infant no sigui separat dels seus pares contra llur voluntat, tret de quan les autoritats competents, d'acord amb la legislació i els procediments aplicables, decideixin que aquesta separació és necessària per a l'interès primordial de l'infant. Aquesta decisió pot ser necessària en casos especials, com quan el pare o la mare maltracta o abandona l'infant o quan el pare i la mare viuen separats i s'ha de prendre una decisió sobre el lloc de residència de l'infant.

Article 18.1. (...) El pare i la mare o, si falten, els tutors legals tenen la responsabilitat primordial de l'educació i desenvolupament de l'infant. L'interès fonamental ha de ser l'interès primordial de l'infant.

Article 28.2. Els Estats membres han de prendre totes les mesures adequades per assegurar que la disciplina escolar sigui administrada

de manera compatible amb la dignitat humana de l'infant i de conformitat amb aquesta Convenció.

Article 28.3 Els Estats membres han de fomentar i encoratjar la cooperació internacional pel que fa a l'educació, especialment amb l'objectiu de contribuir a eliminar la ignorància i l'analfabetisme del món, i facilitar l'accés als coneixements científics i tècnics i als mètodes d'ensenyament moderns. En aquest aspecte s'ha de tenir en compte especialment les necessitats dels països en desenvolupament.

[Convenció sobre els Drets de l'Infant \(completa\)](#)

[Convenció sobre els Drets de l'Infant \(resumida\)](#)

Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

Article 15. Educació

2. Tots els veïns i les veïnes de Barcelona tenen dret a l'educació dels seus fills i filles a les escoles bressol, i tenen dret als recursos socials per al ple desenvolupament intel·lectual i de les habilitats socials i a una educació que estimuli el desig de continuar estudiant més enllà de la finalització dels estudis obligatoris.

[Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona \(completa\)](#)

[Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona \(lectura fàcil\)](#)

1. Dret de l'infant a no ser separat dels seus progenitors sense el seu consentiment
2. Dret de l'infant a no ser discriminat en funció de l'origen ètnic o cultural
3. Dret de l'infant a no ser forçat a treballar

Generación robada

Phillip Noyce

Cicle Superior d'Educació Primària

2. LA PEL·LÍCULA

2.1. Fitxa tècnica breu

Títol: **Generación robada**

Títol original: *Rabbit-Proof Fence*
(literal: *Tanca a prova de conills*)

Director: Phillip Noyce

Guió: Christine Olsen

(basat en una història real)

Actrius i actors principals: Everlyn

Sampi, Tianna Sansbury, Laura

Monaghan, Kenneth Branagh

Austràlia

Any d'estrena: 2002

Durada: 90 minuts

Versió castellana

2.2. Sinopsi de l'argument

El relat se situa a l'Austràlia dels anys 30 i s'hi narra la història real de tres nenes mestisses que són raptades legalment de la custòdia de les seves mares i allunyades de la seva comunitat.

Les internen en una institució governamental britànica que s'havia creat per educar-les i orientar-les al servei domèstic de la societat blanca australiana.

El campament on van a parar les protagonistes és a 2.400 Km de la seva llar i es troba fortament vigilat. Però les tres nenes s'escapen i embrenen una llarga odissea per tornar a casa.

[Escena de la pel·lícula](#)

[Fitxa del film](#)

[Tràiler \(en anglès\)](#)

2. LA PEL·LÍCULA

2.3. Conflictes i personatges en relació als valors a treballar

La pel·lícula ressalta de manera força evident el valor determinant de l'amor materno-filial per a un desenvolupament complet, il·lusionant i enriquidor dels infants. Aquesta estimació profunda és el motor que impulsa les nenes a dur a terme una proesa de dimensions descomunals. És la força interior que les ajuda superar els mil i un perills del seu llarg viatge.

Els dos valors claus de les protagonistes del film són coratge i determinació. Amb valentia i astúcia, juntes aconseguen superar tots els entrebancs i fugir de la fèrria vigilància a què estan sotmeses per la força. La maquinària colonial les ha allunyat de les seves mares i la comunitat on vivien. Pretén educar-les a l'estil britànic (eurocentrista) per després adreçar-les cap al servei domèstic en una clara situació d'esclavatge. Però les tres nenes s'hi alcen en contra, lluiten per recuperar la

llibertat i s'enfronten a tot l'aparell de repressió que les classes dirigents britàniques tenien muntat a Austràlia.

La gran majoria de nenes recloses a la mateixa institució que les tres protagonistes de **Generación robada** són filles naturals de mares aborígenes i pares d'origen britànic. Des de 1909 fins més enllà de 1970, la política de segregació ètnica que van aplicar els governs d'Austràlia va suposar el rapte legal (sota lleis fetes a mida) de milers d'infants mestissos. Es feia en contra de la voluntat de les nenes, les mares, les famílies i les comunitats que les havien vist créixer. Un cop queien sota la jurisdicció estatal, els infants eren obligats a viure en unes institucions repressives (una mena de camps d'internament) on se'ls feia renegar dels seus orígens, se'ls aculturitzava i les nenes eren educades per formar part del servei domèstic de l'elit colonial i blanca.

2. LA PEL·LÍCULA

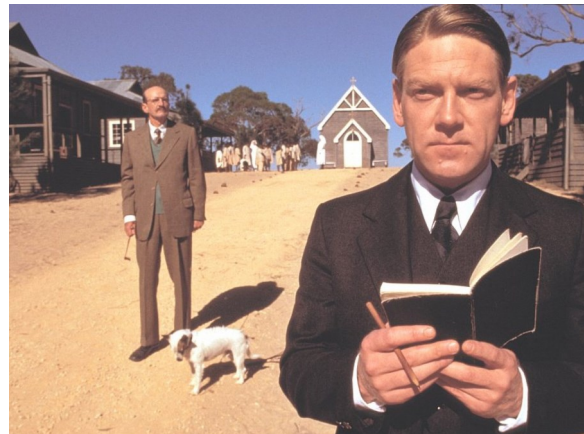
2.3. Conflictes i personatges en relació als valors a treballar

Sota aquests preceptes, la concepció de família de les ètnies australianes originàries (per ser radicalment diferent a l'occidental) es va veure totalment amenaçada. En el film, la societat britànica segregacionista presenta aquest entorn familiar com un perill i un espai gens adequat per al ple desenvolupament de les nenes mestisses. En canvi, el punt de vista de les protagonistes, altres infants empresonats i les comunitats aborígens és ben diferent. Reivindiquen el dret a viure en llibertat, amb la família i segons la seva cultura, respectant per damunt de tot la convivència de mares i filles durant el procés de creixement d'aquestes últimes.

La infame legislació segregacionista que es va aplicar a Austràlia durant tot un segle i que *legalitzava* aquests raptos sistemàtics d'infants va rebre, hipòcritament, el nom de: *Llei de Protecció Aborigen (Aboriginal Protection Act)* i data de 1869.

[Informació a Wikipèdia: Generaciones robadas.](#)

L'oficina governamental que s'encarregava d'aplicar la llei actuava d'una manera freda i del tot inhumana. Al film, el cap d'aquesta institució justifica la política que estan portant a terme amb cinisme i un alt grau d'insensibilitat social. El fet que l'acció transcorri l'any 1931 fa inevitable la vinculació del seu discurs racista amb el del nazisme que s'imposava a Alemanya. Per tant, posa en evidència el veritable rerefons discriminatori i explotador del colonialisme, en aquest cas del britànic a Austràlia.

Pel que fa al deure de respectar els drets de tots els infants, el relat de **Generación robada** mostra com l'Estat australià falla en l'obligació de garantir la justícia social (per sobre de les diferències culturals i ètniques). En concret, no protegeix per igual tots els nens i les nenes ni tampoc respecta ni preserva els seus vincles familiars i socials.

2. LA PEL·LÍCULA

2.4. Qüestions a observar per a una millor comprensió de la pel·lícula

Elements contextuais:

Cal tenir en compte que la pel·lícula narra uns fets reals que van succeir més de 15 anys abans que l'ONU aprovés la Declaració Universal dels Drets Humans. Per aquesta raó, amb rigor històric, no podríem parlar de vulneració de drets. Però es pot afirmar que el camí cap a aquest articulat ja portava anys (fins i tot segles) gestant-se. Pensem en els ideals de la Revolució francesa (1789), la Convenció de Ginebra (1864) o la Constitució de Weimar (1919), entre altres fites per al reconeixement de determinats drets. En relació directa amb el cas de la pel·lícula, seria pertinent recordar l'abolició de l'esclavatge al Regne Unit (estat del qual Austràlia n'era colònia) l'any 1834.

Malgrat la distància en el temps, és plenament pertinent denunciar l'*Aboriginal Protection Act* (1869), que regulava la política racista australiana sota l'eufemisme d'*assimilació dels pobles aborígens*. L'objectiu final d'aquesta llei era eliminar les comunitats i les cultures aborígens. Entre altres mesures, ho feia robant nens i nenes indígenes i mestissos a llurs famílies, amb l'excusa d'educar-los com a *blancs* i a l'estil occidental. El precepte que guiava aquesta política colonial era l'aculturització: "si penses i actues com un blanc, seràs un blanc".

La normativa fomentava fins i tot el matrimoni d'aborígens amb *blancs*, amb la intenció que els trets característics d'aquests pobles es perdessin en poques generacions. A molts infants, especialment les nenes, se'ls duia a institucions on els preparaven per convertir-se en servei domèstic de les elits britàniques i europees. Aquesta pràctica de segrest d'infants que va perpetrar l'Estat australià de forma sistemàtica va rebre el nom de **generació robada**, concepte que va servir de títol a la versió en castellà de la pel·lícula.

L'*Aboriginal Protection Act* no va ser derogada fins l'any 1969, tot i que el país havia ratificat la Declaració Universal dels Drets Humans de 1948. Això vol dir que, durant ben bé 20 anys, els organismes internacionals van fer la vista grossa amb aquest estat governat per classes dirigents d'origen britànic i europeu, malgrat no respectés els drets fonamentals, en especial els dels infants. No va ser fins l'any 2008 que el Primer Ministre australià va demanar perdó públicament per tot el mal infligit a tantes famílies aborígens, durant més de set dècades.

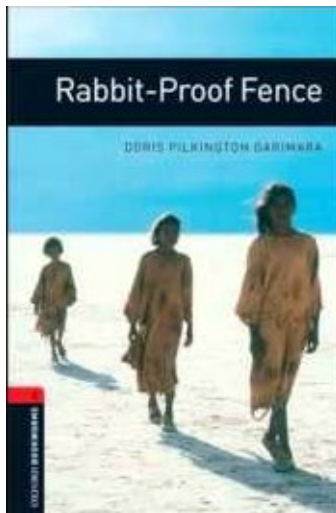

2. LA PEL·LÍCULA

2.4. Qüestions a observar per a una millor comprensió de la pel·lícula

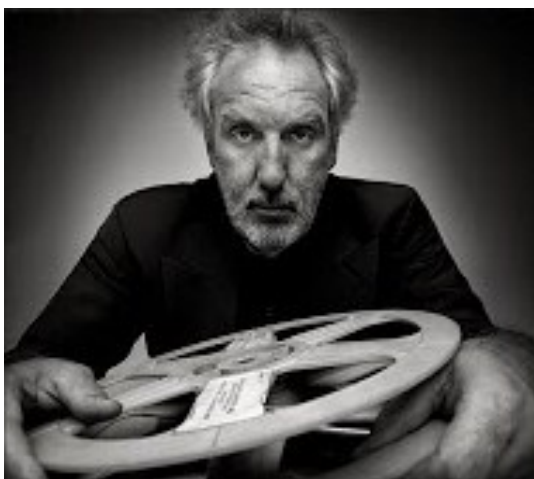
Elements narratius:

El guió de la pel·lícula està basat en la novel·la *Follow the Rabbit-Proof Fence* (1996) de Doris Pilkington Garimara, que era filla de la Molly Craig (la nena que lidera l'aventura). L'adaptació de la guionista Christine Olsen redueix a dos rètols inicials els capítols històrics sobre l'arribada dels britànics a Austràlia i de com van imposar a la força el domini sobre la població nativa. El guió del film se centra en la narració de l'aventura de les tres nenes, i la confronta amb la dominació colonial que personifica el cap de l'oficina de Protecció dels Aborígens, A.O. Neville. La pel·lícula es construeix narrativament al voltant de l'odissea humana de les tres nenes i la fredor de la maquinària burocràtica i policial que s'activa per capturar-les.

ció de la guionista Christine Olsen redueix a dos rètols inicials els capítols històrics sobre l'arribada dels britànics a Austràlia i de com van imposar a la força el domini sobre la població nativa. El guió del film se centra en la narració de l'aventura de les tres nenes, i la confronta amb la dominació colonial que personifica el cap de l'oficina de Protecció dels Aborígens, A.O. Neville. La pel·lícula es construeix narrativament al voltant de l'odissea humana de les tres nenes i la fredor de la maquinària burocràtica i policial que s'activa per capturar-les.

tres nenes, i la confronta amb la dominació colonial que personifica el cap de l'oficina de Protecció dels Aborígens, A.O. Neville. La pel·lícula es construeix narrativament al voltant de l'odissea humana de les tres nenes i la fredor de la maquinària burocràtica i policial que s'activa per capturar-les.

Des del punt de vista de la realització, el director aconsegueix donar un subtil to realista al film. Això el separa una mica del típic i tòpic tractament del cinema nord-americà. Potser pel fet de ser australià (tot i treballar a Hollywood) i sentir-se afectat pel rerefons històric que narra, la direcció de Noyce aporta petits detalls que interpel·len el públic (australià i occidental, en general). Ho fa al voltant del rol que van jugar els *blancs* en la història de segregació a Austràlia.

Convé ressaltar una sèrie de recursos de realització que busquen l'empatia (no només la identificació) del públic amb les protagonistes. En primer lloc, hi ha el plantejament narratiu en primera persona. La pel·lícula comença i acaba amb la veu en *off* de la protagonista dient que aquesta és la seva història. També es fa ús de la càmera subjectiva en alguna de les escenes d'acció més tenses. Per exemple, el moment en què el senyor Neville crida la Molly per inspeccionar-li el grau de mestissatge de la pell.

A més, al final de **Generación robada**, s'inclouen imatges de vídeo de dues de les protagonistes reals, la Molly i la Daisy, que encara estaven vives en el moment de fer la pel·lícula. Aquest fragment té una forta càrrega emocional i és capaç de generar molta empatia amb elles.

2. LA PEL·LÍCULA

2.5. Informacions d'interès sobre la pel·lícula

L'autora del llibre en què es basa la pel·lícula és Doris Pilkington Garimara (1937-2014). El seu nom aborigen era Nugi Garimara. De petita, fou criada a l'escola campament de Moore River, la mateixa d'on s'havien escapat anys abans la seva mare, la seva tia Daisy i una cosina d'elles. És a dir, ella també va ser víctima de l'*Aboriginal Protection Act*.

Doris Pilkington Garimara no va conèixer l'aventura per la seva mare sinó per la tia Daisy. Quan anys més tard l'escriptora va explicar la història en una reunió de famílies aborígens, una persona del públic li va dir que els fets havien estat força populars i li va facilitar retalls de premsa. A partir de tota aquella documentació i les converses amb la mare i la tia, l'autora en va escriure una primera versió de caràcter acadèmic.

Més de deu anys després, la va narrar en forma de novel·la i d'aquí va sortir el llibre que inspira la pel·lícula: *Follow the Rabbit-Proof Fence*. Ambdós formats van tenir un gran èxit. Amb posterioritat encara en va escriure una versió infantil, *Home to Mother*.

Us fem a mans una cita molt reveladora de la Molly Craig amb 85 anys (agost de 2001): "Aquells altres infants que van ser arrencats dels braços de les seves mares eren molt més petits. No coneixien les seves mares. Però jo era més gran. Jo coneixia la meua mare. Jo volia tornar a casa al costat de la meua mare". Extret d'una [guia didàctica de 2006 sobre Generación robada](#).

Doris Pilkington Garimara va documentar la història familiar de tres generacions de dones amb dos llibres més, un d'anterior i un altre de posterior: *Caprice: A Stockman's Daughter* (1990) i *Under the Wintamarra Tree* (2002). Tot plegat va convertir-la en una de les escriptores més importants de la cultura aborigen australiana. Malauradament, cap de les seves obres està traduïda ni al català ni al castellà.

2. LA PEL·LÍCULA

2.5. Informacions d'interès sobre la pel·lícula

El títol de la versió en castellà de la pel·lícula, **Generación robada**, es refereix als milers de nens i nenes aborígens i mestissos que, de ben petits, eren arrencats a la força de les seves famílies sota l'excusa de donar-los una educació *civilitzada*. Es tracta d'una acció abominable que el govern federal australià i les missions cristianes van exercir contra les comunitats aborígens de forma sistemàtica, sobretot entre 1909 i 1969 (en algunes regions, fins ben entrats els anys 70). Aquest fenomen va rebre el nom de *generacions robades* (*stolen generations*) o *infants robats* (*stolen children*).

En canvi, el títol original del film **Rabbit-Proof Fence** (que literalment es pot traduir per: *Tanca a prova de conills*) es refereix a una altra qüestió. Aquest és el nom que va rebre l'enorme filat que es va construir de costa nord a costa sud d' Austràlia occidental, entre 1901 i 1907.

Amb una longitud de 1.833 Km, a l'època era la reixa continua més llarga del món. La utilitat d'aquesta tanca era protegir les zones de pastura de l'oest australià dels conills i altres plagues agrícoles que provinguessin de l'est.

Destaquem també la banda sonora de Peter Gabriel, un dels pares de la *world music* (*músiques del món*).

En aquest film, aconsegueix una bona fusió entre la música ètnica aborígen d'Austràlia i les seves pròpies creacions d'ambients i atmosferes.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.1. Plantejament general

La seqüència didàctica que proposem al voltant de la pel·lícula **Generación robada** es conforma de cinc moments educatius complementaris:

- Activitat prèvia a l'aula (1 hora)
- Anada al cinema per participar a la sessió de projecció
- Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 6 hores, com a màxim)
- Acció de compartir al [Bloc](#) les creacions de cada grup classe
- Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn

Per encertar el camí, suggerim dues possibilitats d'activitat d'aula (1 hora): una de joc de rols i una altra de debat al voltant del tema d'aquest curs, **El dret a créixer en família**.

Podeu triar la que més us convingui o bé idear-ne una altra.

Cap al final de la sessió, serà convenient explicar breument **Generación robada** i els drets dels infants que s'hi aborden.

D'aquesta manera, es pot preparar l'anada al cinema i, al mateix temps, decidir com compartir amb la resta d'escoles les qüestions que hagin sorgit en aquesta sessió prèvia a l'aula.

Un cop a la sala, hem previst una posada en comú per part de tots els grups classe participants a cada sessió.

Després d'assistir a la projecció, la proposta és que cada grup classe realitzi una activitat de creació a l'aula, per anar més enllà en el treball dels drets dels infants i aprofundir en les qüestions que hagi despertat la pel·lícula i la posada en comú.

Hem buscat una activitat que, segons com s'enfoqui, pugui abastar una sola sessió d'1 hora de classe o bé assolir un tractament més transversal en el currículum i es desplegui al llarg d'un màxim de 6 hores lectives. Us proposem organitzar l'alumnat en petits grups. Cadascun pot treballar un dels drets dels infants que s'hagi abordat a partir del film i, per aprofundir-hi, elaborar un còmic o bé una presentació de diapositives.

Un cop finalitzada l'activitat creativa, ens feu arribar els resultats i els publicarem al [Bloc del Cicle de Cinema i Drets dels Infants](#). Per acabar, us suggerim algunes possibles petites accions a dur a terme amb les famílies, amb la intenció de connectar tot allò après i debatut amb la vida quotidiana i l'entorn.

Tot seguit us proposem com portar a terme les activitats a l'aula. Durant tot el procés, aniria bé que comptéssiu amb el [Bloc](#) com a espai de consulta, ampliació d'informació i interacció amb la resta de centres educatius participants.

Una proposta pensada per desenvolupar-la en cinc espais educatius complementaris:

1. Aula i escola
2. Sala de cinema
3. Aula i escola
4. Bloc i ciutat
5. Famílies i entorn

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.2. Per anar al cinema

Abans d'anar al cinema amb el vostre grup classe, us suggerim portar a terme una activitat a l'aula d'una hora de durada. Us proposem dos enfocaments per triar el que més us convingui o bé idear-ne un altre:

1. Joc de rols

Es pot encetar la sessió presentant l'activitat i distribuint el grup de classe en quatre equips de treball el més homogenis possible i amb bona disposició per al treball conjunt (5'). Cada subgrup triarà un dels quatre rols i situacions descrits en el [Bloc](#) (5'):

- Vaig a una escola on m'hi passo tota la setmana perquè el meu pare i la meva mare treballen molt i massa lluny
- M'agrada viure tots junts amb l'avi, l'àvia, els oncles, les ties, els cosins i les cosines
- No entenc perquè m'haig d'averkonyir del meu color de pell
- És totalment injust que hi hagi nens i nenes que treballen en fàbriques

Per a cada una de les situacions, el grup disposa de la descripció d'un rol que primer s'haurà d'entendre, per després debatre'l en petit grup i fer-se'l seu (10').

Un cop cada equip estigui ficat en el seu rol, se'ls facilitarà un repte on es troba immers el seu personatge tipus i hauran de mirar de resoldre'l responant a una sèrie de qüestions (10'). Les conclusions de cada subgrup s'exposaran i compartiran amb el grup classe (5').

Amb el recull general d'idees d'aquesta posada en comú, es pot estructurar el contingut de l'aportació que farà cada grup classe a la sala de cinema. Per tant, cal seleccionar dos portaveus, preferiblement un nen i una nena (10').

Al final de la sessió, el professorat pot presentar la sinopsi i el [tràiler en anglès](#) de la pel·lícula **Generación robada** (10').

2. Pluja d'idees i debat

L'activitat comença amb una pluja d'idees (15') sobre les qüestions claus dels drets dels infants a treballar amb **Generación robada**:

- Què aprenem de casa nostra? Quines diferències hi ha amb l'escola? Què ens aporten la mare, el pare i/o la família propera?
- Com definiríem una llar?
- Què vol dir igualtat de drets? I respecte a la personalitat i la diferència de cada infant
- Com hem d'actuar per a no discriminar ningú?

Les diverses aportacions anirà bé recollir-les a la pissarra, almenys una de cada alumne/a. També és interessant adreçar l'alumnat a parlar-ne abans a casa i així venir a classe amb alguna idea sobre qualsevol dels temes plantejats.

En base a les idees recollides, es prepararà un debat amb el grup classe subdividit en dos equips prou equilibrats (nens/nenes, destresa en l'expressió, seguretat en un/a mateix/a, etc.). Abans d'engegar-lo anirà bé decidir conjuntament i apuntar a la pissarra quin serà el primer tema a debatre de tot el que hagi sortit a la pluja d'idees (5').

Per començar, primer farà tres aportacions l'equip 1 i després l'equip 2. A partir d'aquí ja s'obrirà el torn de paraules indistintament i es coordinarà per part del professorat. Per tancar-lo, cada equip aportarà alguna cosa que ha après de l'altre equip (15').

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.2. Per anar al cinema

Amb el tancament del debat i el recordatori de les opinions sorgides a la pluja d'idees, es pot estructurar el contingut de l'aportació que farà cada grup classe a la sala de cinema. Per tant, cal seleccionar dos portaveus, preferiblement un nen i una nena (10').

Al final de la sessió, el professorat pot presentar la sinopsi i el [tràiler en anglès](#) de la pel·lícula **Generación robada** (10').

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context de la pel·lícula i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes. Així mateix, és una bona oportunitat per extreure els elements claus que, en veu de dos portaveus, cada grup classe aportarà a la posada en comú que organitzarem a la sala abans i després del film.

3.3. Del cinema a l'aula

Existeixen molts tipus de família

Després d'anar a veure el film, proposem portar a terme una activitat de creació a l'aula que es basa en subdividir el grup classe en quatre equips de treball. El punt de partida és que cada subgrup triï i tracti un dels drets dels infants que han sortit reflectits a **Generación robada**:

1. Dret de l'infant a no ser separat dels seus progenitors sense el seu consentiment.
2. Dret a una llar.
3. Dret de l'infant a no ser discriminat en funció de l'origen ètnic o cultural.
4. Dret al reconeixement de la seva personalitat i diferència.
5. Dret de l'infant a no ser forçat a treballar.

Us suggerim que cada equip acabi plasmant la defensa del seu dret en forma de còmic o presentació de diapositives en suport digital.

En un primer moment, cada grup ha de traslladar les escenes viscudes amb la pel·lícula **Generación robada** a possibles situacions que vulguin reflectir en la seva creació final (a triar entre còmic o presentació de diapositives). Tot seguit, cada equip fa una immersió en el significat del dret dels infants escollit i pensa amb quines vinyetes o diapositives pot explicar-lo. Un cop dissenyada la seqüència, arriba el moment que cada grup se centri en l'elaboració del còmic o la presentació de diapositives en format digital.

Per als còmics, es pot fer servir un o dos fulls DIN-A3 o paper d'embalar. Després caldrà escanejar-los o bé fotografiar-los per compartir-los al [Bloc](#). Les presentacions poden constar d'unes 4 a 6 diapositives cada una. Per publicar-les al [Bloc](#), és possible enviar per separat les de cada grup classe o ajuntar-les totes en una sola presentació.

Activitat: Existeixen molts tipus de família

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.3. Del cinema a l'aula

Amb l'elaboració dels còmics o les presentacions de diapositives, s'ofereix a l'alumnat la possibilitat de treballar de forma creativa els drets dels infants i el film, així com aprofundir en el debat generat a l'aula abans d'anar al cinema i també a la sala amb les aportacions de totes les escoles.

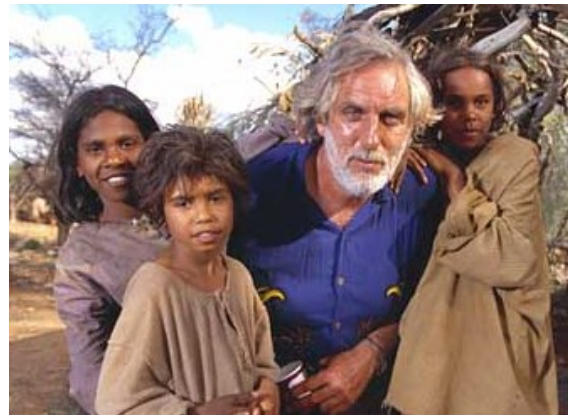
És possible desenvolupar aquesta activitat en una sola sessió d'una hora de classe si prèviament s'organitzen els equips, es tria quin dret tracta cadascun i s'orienten els temes amb les qüestions sorgides en el visionat del film i les posades en comú prèvia i posterior. Aleshores es pot dedicar la meitat de la sessió a què els quatre subgrups, en paral·lel, pensin i dissenyin els còmics o les presentacions de diapositives, i l'altra meitat a realitzar i compondre cada una de les creacions.

Ara bé, si és factible, recomanem que l'activitat de creació a l'aula agafi un tractament més transversal al currículum i es pugui desplegar en diverses sessions. La durada ideal és entre un mínim de tres i un màxim de sis hores lectives.

Així es dona pes als drets a treballar i l'anàlisi del film, la reflexió individual i col·lectiva, l'elaboració i la posada en comú de les creacions en grup, i la recollida de les idees que vagin sorgint al llarg del procés.

Una possible seqüència didàctica del desplegament més minuciosos de l'activitat seria:

- Creació dels subgrups i distribució de tasques. Explicació de l'opció escollida com a treball creatiu: còmic o presentació de diapositives en format digital. Exercici de relacionar les escenes del film **Generación robada** amb les situacions o les qüestions

que es vulguin tractar. A la segona part de la sessió, tria i immersió de cada equip en el dret dels infants que vol explorar (1 hora).

- Per equips treballant en paral·lel, reflexió en grup i també individual per crear un punt de vista sobre el dret escollit. Pluja d'idees i presa de decisions sobre quines vinyetes i diapositives són adients perquè cada equip expliqui el seu dret. Preparació de l'esquema de còmic o de presentació de diapositives (1 hora).
- Inici de la tasca de cerca d'imatges i creació de textos, en el cas de la presentació de diapositives; i d'elaboració de les vinyetes, en el del còmic. Definició de la composició final del còmic o la presentació de diapositives per part de cada equip (1 a 2 hores).
- Treballant en paral·lel per subgrups, realització de les vinyetes definitives del còmic o bé de les diapositives de la presentació en format digital. Exposició oral de cada creació a la resta del grup classe (1 a 2 hores).

Activitat: Existeixen molts tipus de família

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.4. De l'aula al món

Un cop realitzada l'activitat de creació a l'aula i enviats els resultats per publicar-los al [Bloc del Cicle de Cinema i Drets dels Infants](#), us suggerim alguna petita acció per portar a terme en col·laboració amb les famílies del vostre alumnat. L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i portar a classe informacions referides als drets dels infants treballats, extretes de la premsa o Internet.
2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre diferents tipus de família que coexisteixen al món i perquè totes elles són vàlides per garantir els drets dels infants.
3. Compartir a l'aula llibres de la biblioteca de casa relacionats amb la pel·lícula o la temàtica ***El dret a créixer en família***.

Si és possible, us aconsellem que visiteu amb l'alumnat l'apartat [Creacions escolars del Bloc](#) i proposeu a les famílies entrar-hi. Així podreu veure com hi hem publicat els vostres treballs. També podreu conèixer les creacions de les altres escoles.

3.5. Recull de creacions escolars

Un cop finalitzada l'activitat creativa a l'aula, cada grup classe ens podrà fer arribar les creacions dels seus subgrups de treball per e-mail, Dropbox, WeTransfer o similar. Així anirem organitzant els resultats aportats per part de cada escola i els compartirem al [Bloc del Cicle de Cinema i Drets dels Infants](#).

Des de l'apartat [Creacions escolars](#) podreu accedir tant als vostres treballs de creació com als de la resta d'escoles participants, que estaran organitzats per nivells educatius.

Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

Quan ja hàgiu portat a terme amb l'alumnat totes les passes de la seqüència didàctica plantejada, us farem arribar per correu electrònic un qüestionari d'avaluació del Cicle de Cinema i Drets dels Infants que podreu omplir directament en línia.

Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

Us agraïm la vostra col·laboració en acompanyar el treball reflexiu i creatiu dels drets dels infants als centres escolars i esperem les vostres aportacions per anar millorant aquesta activitat any rere any.

Visites a l'apartat [Creacions escolars del Bloc](#)

4. MATERIAL COMPLEMENTARI

4.1. Enllaços d'interès

Podeu trobar més informació a:

[Bloc del Cicle de Cinema i Drets dels Infants](#)

Textos legislatius al web de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona:

- [Llistat de textos de referència](#)
- [Documents de lectura fàcil](#)

Altres:

[Barcelona és família](#)

- [Secció de vídeos del web](#)
- [L'aprenentatge i l'educació](#)
- [La confiança](#)

[Una escola amb drets](#)

[Reportatge *La generación robada de Australia*](#) d'Informe semanal de TVE. Durada: 10' 53" (1/11/2008)

[Informació a Wikipèdia sobre les Generaciones robadas](#). Inclou el text de disculpa del Primer Ministre australià, el 13/2/2008

[Informació a Wikipèdia sobre Moore River \(en anglès\)](#), l'escola-campament on foren recloses les protagonistes i més tard l'autora del llibre

[Mapa de la ruta a peu de les nenes i les tanques a prova de conills](#)

[Peces musicals de la banda sonora de *Generación robada*](#)

4.2. Bibliografia i filmografia

Chen, J. H. (2005). *El príncipe tigre*. Barcelona: Corimbo

Dahl, R. (2005). *Matilda*. Barcelona: Empúries
Hausfater-Douieb, R. i Latyk, O. *El nen estel*. Barcelona: Baula

Kipling, R. (2011). *El llibre de la selva*. Col·lecció Clàssics de Lectura Fàcil. Barcelona: Castellnou

Landa, M. (1999). *Quan els gats se senten molt sols*. Barcelona: Barcanova

Miró, A. (2003). *Els quatre viatgers*. Barcelona: La Magrana

Pilkington, D. (2006). *Home to Mother*. Brisbane: University of Queensland Press (en anglès)

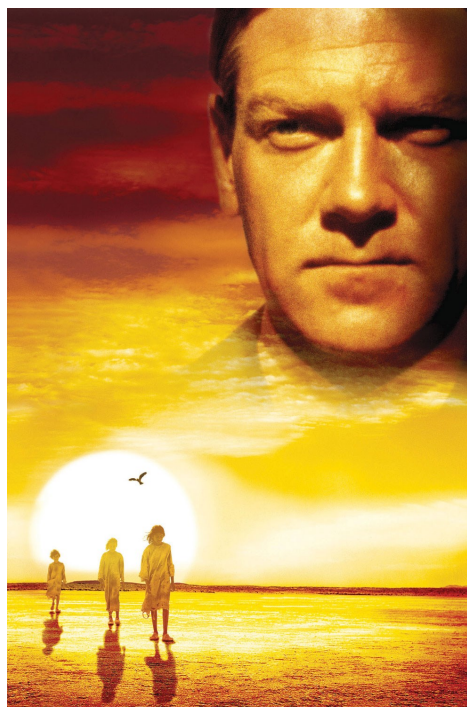
Orlev, U. (2002). *Corre, noi, corre!*. Barcelona: Alfaguara

Adiós mamá. Klaus Härö (dir). Finlàndia, 2005

Els Croods. Una aventura prehistòrica. Kirk DeMicco i Chris Sanders (dir.). EUA, 2013

Evelyn. Bruce Beresford (dir.). Irlanda, 2003

La princesita. Alfonso Cuarón (dir.). EUA, 1995

Crèdits

Guia realitzada per:
Carme Mayugo i Oriol Porta
Teleduca. Educació i Comunicació SCP
teleduca@teleduca.org
93 4509826